

thema 5

bladzijde 4

thema 6

bladzijde 18

thema 7

bladzijde 32

thema 8

bladzijde 46

thema 5

bladzijde 60

thema 6

bladzijde 70

thema 7

bladzijde 80

thema 8

bladzijde 90

thema 5

bladzijde 100

thema 6

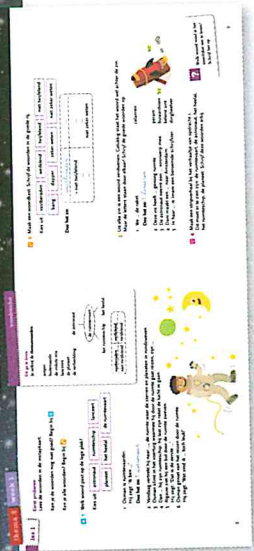
bladzijde 104

thema 7

bladzijde 108

thema 8

bladzijde 112

- ★ 1 astronaut
- 2 het heelaal
- 3 ruimteschip
- 4 lanceert
- 5 planeet
- 6 de ruimtevaart

★ 2 vastberaden: niet twijfelend, dapper, zeker weten
 weifelend: twijfelend, bang, niet zeker weten

- 3 1 lanceren
- 2 amper
- 3 buitenaards
- 4 enkele reis
- 5 verbeelding

Eerst proberen

- 1 een astronaut
- 2 hij
- 3 papa en mama

1 Jan Erik

2 Hij

3 Brof

4 ze

5 zijn broer

6 Zijn broer

1 Het heeal

2 een kleine maan

3 De aarde

4 wij

5 mensen en dieren

6 Jij

Bijvoorbeeld:

De raket gaat omhoog.

Mensen zwaaien bij het vertrek.

De maan schijnt.

De jongen en het meisje gaan naar de maan.

4

Eerst proberen

- 1 Hij → Jan Erik
- 2 hij → Bert Wiersema
- 3 Het → Een kind

- ★ 1**
- 1 Hij → Jan Jacob
  - 2 Ze → Mama
  - 3 Hij → Papa
  - 4 Hij → Jan Erik
  - 5 hij → Brof
  - 6 hij → Jan Erik

- ★ 2**
- 1 hij → Jan Erik
  - 2 hij → Brof
  - 3 Hij → Jan Erik
  - 4 ze → mama
  - 5 hij → Jan Erik

- ★★ 3**
- 1 hij → Brof
  - 2 Hij → Wim
  - 3 hij → Jim
  - 4 zij → Janne
  - 5 Zij → Janne
  - 6 Het → kind

- ★★★ 4**
- 1 ze geeft melk.
  - 2 hij ...
  - 3 het ...
  - 4 zij ...
  - 5 het ...
  - 6 het ...

- ★ 1 1 het ruimtestation
- 2 het laboratorium
- 3 de satelliet
- 4 de smeerboel
- 5 de aarde
- 6 de proef

- ★ 2 1 wetenschapper
- 2 telescoop
- 3 zonnestelsel
- 4 gedeeltelijk
- 5 Op slag
- 6 luchtje scheppen

- ★ 3
- ★ 4

Eerst proberen

- 1 Meneer, bent u echt astronaut?
- 2 Natuurlijk ben ik echt, dat zie je toch wel?
- 3 Dan moeten ze het zelf maar weten, denkt Marijen.

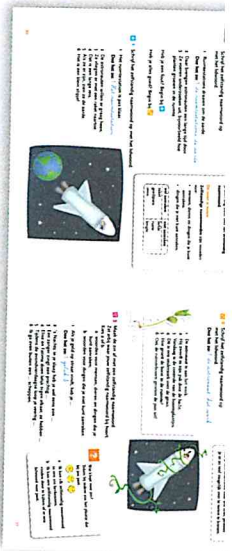
- ★ 1 1 p
 2 o
 3 e
 4 d
 5 e
 6 r

woord: poeder

- ★ 2 1 Ho, wat
 2 Verkerk, in
 3 meenemen, dat
 4 proeven, vooral
 5 smaken, weet
 6 mensen, ze

- ★★ 3 1 a
 2 c
 3 d
 4 b
 5 a
 6 d

4

Eerst proberen

- 1 de ruimtestations, de aarde
- 2 de astronauten, een tijd
- 3 de onderzoeken, de planten, de ruimte

1 Het ruimtestation

2 De astronauten

3 een raket

4 een reis

5 de aarde

6 een stipje

1 de astronaut, het werk

2 het pak, de lucht

3 de controle, de bonenplantjes

4 het onderzoek, de groei

5 de boon, de ruimte

6 de ruimtebonen, de pan

1 geluk b

2 droom b

3 lied b

4 ruzie b

5 kilometer b

6 luchtje b

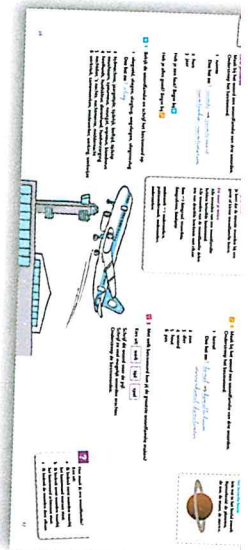
- ★ 1 1 zwaar
- 2 loodzwaar
- 3 gewichtloos
- 4 vederlicht
- 5 licht

- 2 1 niet waar
- 2 niet waar
- 3 niet waar
- 4 waar
- 5 waar

- ★ 3 1 de wetenschapper
- 2 de morgenstond heeft goud in de mond
- 3 de toestand
- 4 luchtig
- 5 spontaan
- 6 rasecht
- 7 zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens
- 8 bedachtzaam

Eerst proberen

Bijvoorbeeld:

- 1 ruimte → ruimtevaart, ruimteschip, ruimtestation
- 2 huis → huiskamer, huiskamer, huiskamer
- 3 jaar → schooljaar, geboortjaar, jaargang

1

- 1 vlieg
- 2 tijd
- 3 neus
- 4 huid
- 5 nacht
- 6 werk

2

3

- 1
  - Juf, wat
  - zijn, want
  - mensen, die
  - zijn, omdat
  - Juf, denkt
  - wilt, zal
  - doen, vooral
- 2
  - de dag, de ruimte, de astronauten, de werkdag,
  - het uur, de ruimtevaarders, de doek, de zeep,
  - het ontbijtje, het ruimtestation, de klusjes,
  - het huishouden, de lunch, het avondeten, de tijd,
  - de proeven, de wetenschappers, de grond

★ 1

★ 2 1 professor

2 onderzoek

3 onstaat

4 amper

5 smearboel

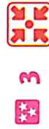
6 rasechte

★ 3

★ 4

- ★ 1 Wij
- 2 Hij
- 3 De morgenstond
- 4 Dit lied
- 5 Het onderwerp
- 6 je

- ★ 2 1 Wij
- 2 alle slimme kinderen
- 3 Een baby
- 4 jij
- 5 de maan
- 6 iedereen

- +** 1 Hij → Dion
 2 Ze → juf
 3 Zij → Mariam
 4 hij → Nik
 5 hij → Yousef
 6 ze → Alyssa

- +** 2 1 Ze → de juf
 2 hij → Yousef
 3 Ze → Alyssa
 4 Hij → Dion
 5 Ze → Mariam
 6 Het → Eén kind

- +** 3 1 Het → het lawaai
 2 Ze/Zij → de telefoniste
 3 hij → de astronaut
 4 hij → de burgemeester
 5 ze/zij → de mensen op aarde

- 1 Nanda, waar ben je?
- 2 Hier Igor, ik schep een luchtje.
- 3 Dommerd, er is geen lucht in de ruimte.
- 4 Nanda, ben je alleen daarbuiten?
- 5 Nee Igor, Karen is hier ook.
- 6 Nou Nanda, we zitten in de knoop!

- 1 wilt, kan
- 2 zomaar, je
- 3 lijkt, voelt
- 4 lezer, in
- 5 repareren, geeft
- 6 oplet, zweeft

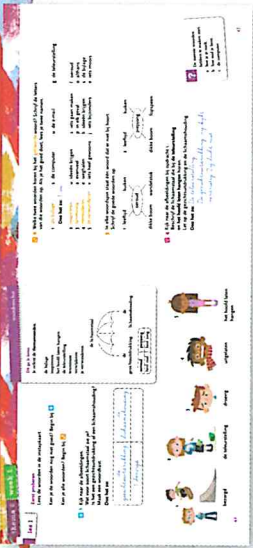
- 1 kijk, zie
- 2 groepjes, links
- 3 pakken, maar
- 4 reizen, duurt
- 5 Kijk, ik
- 6 (geen komma)

- ★ 1
- 1 de tang, de raket
  - 2 de ruimtemuggen
  - 3 de ruimte, de muggen
  - 4 de oren
  - 5 de insecten
  - 6 de mug

- ★ 2
- 1 de planeet, de graden
  - 2 de dag, het jaar
  - 3 de grootste, het gas
  - 4 de bovenkant, de onderkant
  - 5 de jissreus, de temperatuur
  - 6 de zon, de ster, de hemel

- ★★ 3
- 1 nacht b
  - 2 naam b
  - 3 vorm b
  - 4 stand b
  - 5 sterrenbeelden b
  - 6 sterrenkunde b

★ 1 de gezichtsuitdrukking: 1 bezorgd, 2 de teleurstelling, 3 droevig, 4 uitgelaten

de lichaamshouding: 5 het hoofd laten hangen

★ 2 Suus, poesje

3 oeroud: dikke boom, leeftijd, wandelstok
piepjong: leeftijd, kuiken, fopspeen

★ 4

★ 1

- 1 a
- 2 b
- 3 b
- 4 a
- 5 b
- 6 b

★ 2

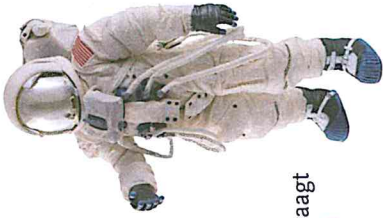

★★ 3

4

De astronaut draagt van top tot teen een ruimtepak.

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- het onderwerp van de zin
- verwijzen naar mensen

Van top tot teen.
Helemaal, van boven tot onder.

- 1 Stel je voor: er staat een astronaut in jouw kamer.
Hoe ziet hij eruit?
Teken hem van top tot teen.

Naam: _____

- 2 Stel je voor: je stapt in een ruimteschip.
Gebruik je fantasie!

a Hoe ziet het ruimteschip eruit?

b Hoe zie jij eruit als astronaut?

c Naar welke planeet vliegen jullie?

d Wat zie je onderweg in het heelal?

3 a Zet in iedere zin een streep onder het onderwerp.

Na een tijdje doet Jan Erik zijn ogen open.

Hij kijkt om zich heen.

Brof staat al op de grond.

Jan Erik loopt het trapje af.

De grond is heel erg zacht.

Zijn sloffen zakken diep weg in de aarde.

Honderden bloemen verspreiden een heerlijke geur.

Deze planeet is erg mooi.

Vastberaden
kerels zeggen
nooit maar.

b Maak het verhaal af. Schrijf er twee zinnen bij.

1 _____

2 _____

Zet in elke zin een streep onder het onderwerp.

4 Onderstreep de verwijswwoorden.

Zet een pijl naar het woord dat erbij hoort.

Jongens gaat op ruimtereis

Jan Erik uit Angerden is op reis geweest in de ruimte.

Hij beweert dat er een astronaut zijn slaapkamer binnenkwam.

Hij had een dik ruimtepak aan.

De vader van Jan Erik lacht om het verhaal.

Hij zegt dat Jan Erik gedroomd heeft.

Maar Jan Erik zegt dat alles waargebeurd is.

Als bewijs laat hij een bloemetje zien.

Welke verwijswwoorden gebruik jij vaak?

Hij: voor _____

Zij: voor _____

The word search puzzle features a grid of letters on a space-themed background. The words are as follows:

- Words with red lines through them (crossed out):** naut, ruimte, pla, neet, enkelkje, weifelend, verbeelding, traag, lan, aards, amper, retourtje, schip, ceren, al, ruimte, beeld, vaart, ruim, vlug, werkelijkheid, vastberaden, heel, astro, sterren, licht, and zon.
- Words connected by red lines:** verbeelding, traag, amper, retourtje, enkelkje, weifelend, vlug, and werkelijkheid.

1 Door het heéal zwerwen stukjes woorden.
Zoek steeds twee stukjes bij elkaar en maak zo negen nieuwe woorden.

astro mant
lan ceren

buiten aards
ruimte schip

zon licht
sterren beeld

ruimte vaart
heel al

pla neet

2 Er zweven ook nog andere woorden rond. Elk woord heeft een tegenstelling.
Trek lijnen tussen tegengestelde woorden. Gebruik een lintiaal.
Wat zie je als je klaar bent?
s t e r

3a Bekijk samen de afbeeldingen.
Hoe zou jij in die situaties zijn: vastberaden of weifelend?
Vertel het aan elkaar. Leg uit waarom je zo denkt.

3b Bedenk elk nog een situatie waarin je vastberaden of weifelend kunt zijn.
Vindt de ander hetzelfde? Praat erover.

les 10

Ik kan niet zomaar naar buiten een luchtje scheppen. Buiten het station is de ruimte te zien

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- een komma schrijven
- zelfstandige naamwoorden

Een luchtje scheppen.
Even naar buiten gaan.

1 André Kuipers kon geen luchtje scheppen in het ruimtestation. Heb jij dat ook wel eens meemaakt? Je wilt naar buiten, maar het kan niet.

Waar was dat?

Waarom kon je geen luchtje scheppen?

Hoe voelde dat?

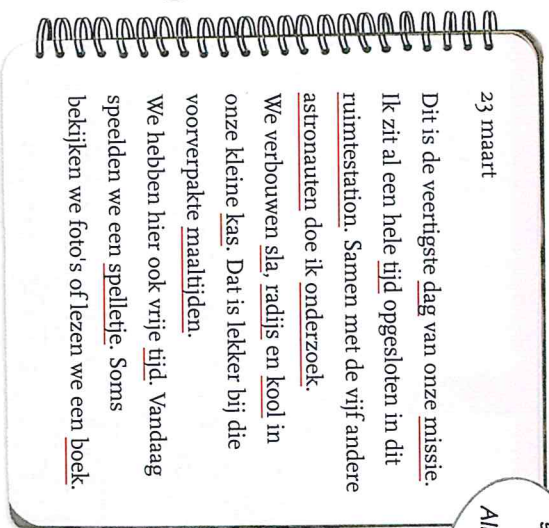

2 Wetenschappers doen proeven aan boord van het ruimtestation. Het ruimtestation is hun laboratorium. Ze doen proeven met planten, materialen en met de andere astronauten.

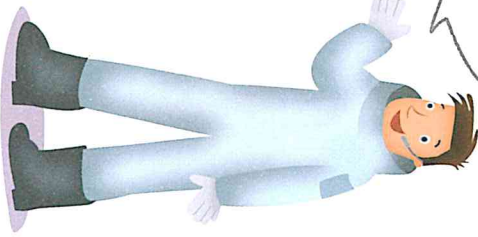

Welke proef zou jij willen doen aan boord van het ruimtestation? Schrijf op wat je nodig hebt. En wat je ermee wilt doen.

3 a Lees het missielogboek. Onderstreep de zelfstandige naamwoorden.

Astronauten schrijven belangrijke dingen op in een missielogboek. Alles wat ze zien en meemaken staat daarin.

b Welke zelfstandige naamwoorden kun je tekenen? Welke niet?

Wel: ruimtestation, astronauten, sla, radijs, kool, kas, maaltijden, spelletje, foto's, boek

Niet: dag, missie, tijd, onderzoek

4 Schrijf zelf in het missielogboek. Je kijkt vanuit je ruimtestation naar de aarde. Wat zie je? Maak een goede zin met komma's.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

? Je hebt deze week geleerd wanneer je een komma schrijft. Wat past bij jou?

Ik let op komma's als ik lees.

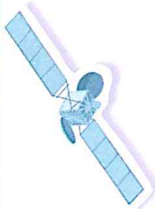
Ik gebruik ook zelf komma's als ik schrijf.

Ik let nooit op komma's.

Woordspel

Kun je alle woorden in de woordzoeker vinden?
 Zoek zo ↓, zo ↓, zo ↓ of zo ↓.
 Schrijf elk woord ook op.

1a

sate!!iet.

te!escoop.

laboratorium.

ster.

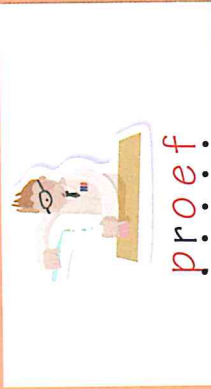

zon.

maan.

r	e	p	a	h	c	s	n	e	t	e	w		
m	r	l	e	o	b	r	e	e	m	s	f		
a	a	a	r	d	e	k	n	o	z	t	e		
a	s	a	t	e	l	i	e	t	e	e	o		
n	p	o	o	c	s	e	l	e	t	t	r		
l	a	b	o	r	a	t	o	r	i	u	m	p	
n	o	i	t	a	t	s	e	t	i	m	i	u	r

proef

aarde

smeerboek

ruimtestation

wetenschapper.

1b

Ben je klaar? Je houdt nog vijf letters over.
 Welk woord kun je maken?

r a k e t

2

Vul ze hier in:

- ommetje
- neus
- luchtje
- een
- scheppen
- een
- halen
- frisse

e e n l u c h t j e s c h e p p e n
 e e n f r i s s e n e u s h a l e n

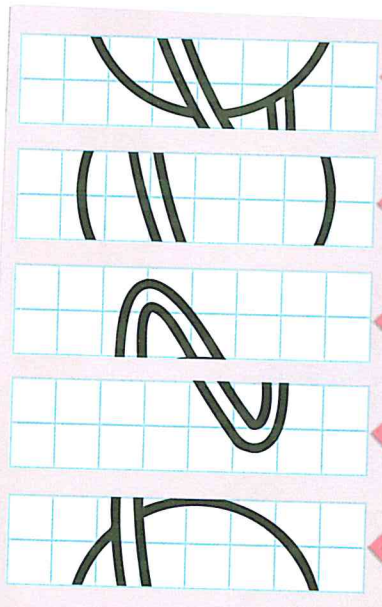
Je houdt één woord over.

Vul dat in deze uitdrukking in: een o m m e t j e maken

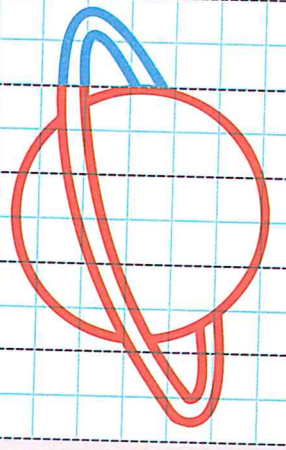
3

Zet de woorden in de goede volgorde. Doe het van klein naar groot.
 Schrijf de letters bij de woorden in de goede volgorde op.
 Teken de stukjes tekening erbij.
 Wat zie je?

- a het zonnestelsel
- b de planeten
- c de satelliet
- d het heelal
- e de aarde

c e b a d

Kies om de beurt een zin en lees die voor.

Kies welk woord je gebruikt. Klopt de zin? Kan het ook allebei?

Toen de duif tegen het raam vloog, was hij **op slag** / **gedeelte**lijk dood.

Toen de juf kwaad werd, was het **helemaal** / **op slag** stil.

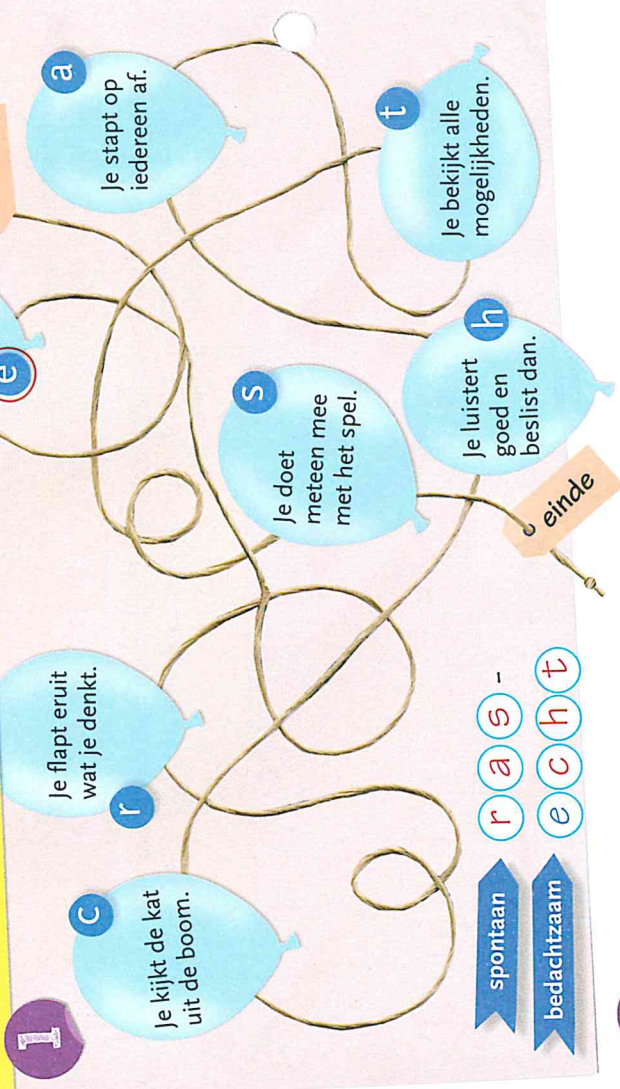
Toon was **op slag** / **gedeelte**lijk verliefd.

Als je een tien hebt, zijn de sommen **helemaal** / **gedeelte**lijk goed.

Woordspel

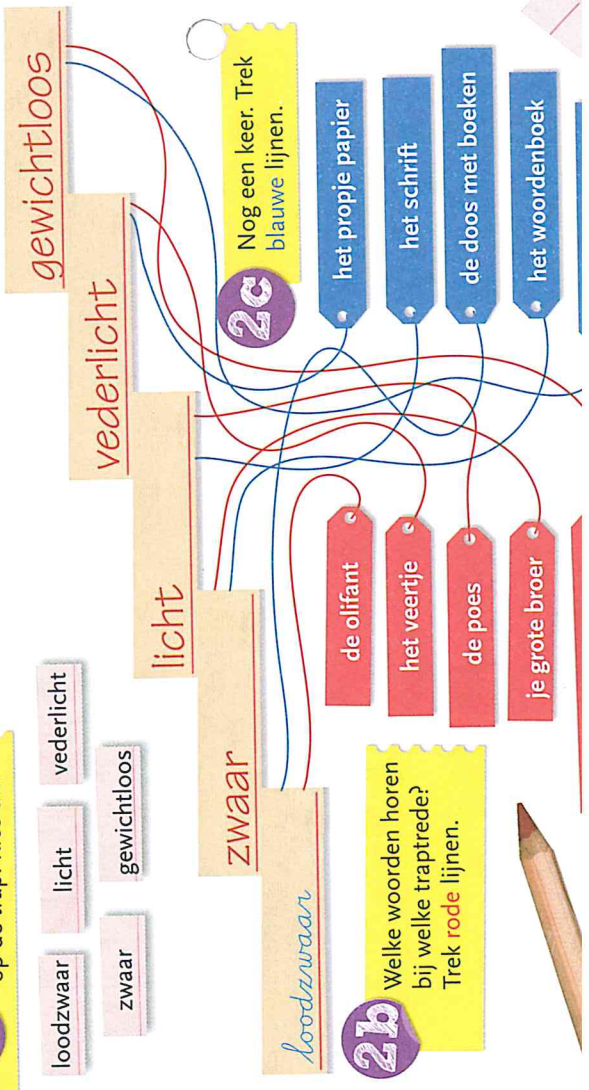
Begin bij start en volg de lijn. Wat hoort bij spontaan en wat hoort bij bedachtzaam? Vul de letter in op de goede regel. Wat lees je?

- spontaan: r a s
- bedachtzaam: e c h t

2a Zet de goede woorden op de trap. Kies uit:

- loodzwaar
- licht
- vederlicht
- zwaar
- gewichtloos

2c Nog een keer. Trek blauwe lijnen.

- het propje papier
- het schrift
- de doos met boeken
- het woordenboek

2b Welke woorden horen bij welke traptrede? Trek rode lijnen.

- de olifant
- het veertje
- de poes
- je grote broer

3 Kun jij de goede woorden in dit luchtige liedje invullen?

eerste couplet	feestje
tweede couplet	mee
derde couplet	waterskiën
refrein	zee
refrein	bus
refrein	klaar
elkaar	kans
klus	

4 Los samen de rebus op. Wat staat er?

-n	o=m	l=g	h=t

de morgenstond heeft goud in de mond

Nog een keer:

-n	-b	p=h	t+	t+	a=i	a=i	k=t	t=r	l=g

zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens

eerste couplet)
 Maandag wilde ik op reis gaan
 Dus ik sprong snel op de bus
 Maar die leefte toen zomaar afstakken
 En lopen was een hele klus

refrein)
 Wat een toestand, wat een toestand
 Deze dag verbaast zijn plans
 Wat een toestand, wat een toestand
 Morgen heb ik weer een kans

tweede couplet)
 Dondag ging ik waterskiën
 Op een smoezelvlotte zee
 Maar ik blafte op mijn knieën
 En toen kon ik niet meer mee

refrein)

derde couplet)
 Woensdag hielden we een feestje
 In de tuin stond alles klaar
 Maar mijn tante zag een feestje
 Ze gafde alles bij elkaar

refrein)

les 5

Dit ga je leren

Je oefent wat je deze week geleerd hebt:

- de themawoorden
- de ik-vorm van een werkwoord
- onderwerp en werkwoord

De voetballers laten het hoofd niet hangen.
Ze verliezen de moed niet.

Het hoofd laten hangen.
De moed opgeven.

- 1 Bedenk twee mensen tegen wie je zou kunnen zeggen:
'Laat het hoofd niet hangen.'

1 Tegen _____, als _____

2 Tegen _____, als _____

- 2 Wat doet de persoon? Kijk naar zijn gezichtsuitdrukking. Kies uit:

hij lacht   hij schrikt   hij schreeuwt   hij huilt   hij glimlacht   hij baalt

Schrijf daarna het hele werkwoord op en de ik-vorm erachter.

hij lacht – lachen – lach

hij schrikt – schrikken – schrik

hij glimlacht – glimlachen – glimlach

hij baalt – balen – baal

hij huilt – huilen – huil

hij schreeuwt – schreeuwen – schreeuw